

e-NIEUWS
16-11-2012

e-NIEUWS bestaat uit nieuwe artikelen en nieuwsberichten die eerder op de VTW-website hebben gestaan.

Leden en relaties van de VTW ontvangen e-NIEUWS automatisch en hoeven zich niet aan te melden. Andere geïnteresseerden kunnen zich aanmelden via de [website](#).

Inhoud

- **Reactie VTW op regeerakkoord**
- **Commissarissen verdeeld over geschiktheidstoets**
- **Algemene vergadering 27 november 2012**
- **Themabijeenkomst 'De aanspreekbare commissaris'**
- **Eerste Kamer akkoord met WNT**
- **WNT: stilzitten is geen optie**
- **Aedes-leden besluiten tot maximale openheid over bestuurdersbeloning**
- **Ook recht van bindende voordracht bij herbenoeming**
- **Digitale ledenraadpleging over Adviesgroep Bestuurlijke Vraagstukken**
- **Fadime Örgü: "Corporaties moeten leren elkaar op dingen aan te spreken, op een constructieve manier"**
- **Karin Doms: "Durf goed naar jezelf te kijken"**
- **Diana de Jong nieuwe directeur SVWN**
- **Videoverslag lustrumcongres VTW**
- **'Waar is de raad van toezicht? deel II'**
- **Welke toekomst heeft het Kabinet voor uw corporatie in gedachte?**
- **Rondetafelgesprekken met commissarissen van grote corporaties**
- **Incompanyworkshops VTW in samenwerking met GUA goed ontvangen**
- **Regionale bijeenkomsten bestuur en intern toezicht**
- **VTW-Workshopprogramma 2012**
- **Bijeenkomst voor bestuurssecretarissen**
- **Manifestatie Aedes-forum voor inspiratie en zingeving**
- **Rondetafelgesprekken over intern toezicht**
- **Seminar 'Financieel beleid voor Raad van Toezicht en Directie'**

Reactie VTW op regeerakkoord

De VTW heeft in een [brief aan minister Blok](#), de nieuwe minister van Wonen en Rijksdienst, laten weten dat zij graag in gesprek wil over de concrete uitwerking van het regeerakkoord voor wat betreft de afspraken over woningcorporaties, governance en beloning in de publieke en semipublieke sector.

Zo is de VTW benieuwd wat wordt bedoeld met "Corporaties komen onder directe aansturing van gemeenten" en wat dit betekent voor het door de Tweede Kamer aangenomen wetsvoorstel herzieningswet toegelaten instellingen volkshuisvesting.

De VTW en de toezichthouders-verenigingen in de zorg, het onderwijs en de kinderopvang hebben, [per brief van 11 oktober 2012 aan de kabinetsinformatie](#), opgeroepen in de komende kabinetsperiode de positionering van het maatschappelijk middenveld prominent op de agenda te zetten. Doel is een betere opzet van het governance systeem van de maatschappelijke ondernemingen, waarbij de 'verantwoordelijkheid voor' en 'het verantwoording afleggen aan' voor alle betrokken actoren helder wordt gedefinieerd. De verenigingen stellen voor hiertoe een gezamenlijk overleg te starten met de overheid en alle betrokken partijen.

Voor de relevante passages uit het regeerakkoord zie de [website van de VTW](#).

Commissarissen verdeeld over invoering geschiktheidsstoets

Tijdens het lustrumcongres op 27 september 2012 heeft VTW-voorzitter Heino van Essen het plan gepresenteerd om een geschiktheidsstoets voor commissarissen en bestuurders van woningcorporaties in te voeren. Om alle leden in staat te stellen zich hierover uit te spreken is een digitale raadpleging over de geschiktheidsstoets gehouden onder alle VTW leden.

De uitslag laat zien dat de commissarissen verdeeld zijn over de invoering van een geschiktheidsstoets. Van de ruim 35% leden die aan de raadpleging heeft deelgenomen, zijn precies evenveel leden voor als tegen (49%). Uit de gemaakte opmerkingen blijkt dat een deel van de tegenstanders geen (toegevoegde) waarde ziet in een geschiktheidsstoets, een kleiner deel vindt het niet nodig. Ook wil men eerst meer duidelijkheid over de concrete uitwerking. Er zijn nog vele vragen en kanttekeningen, maar men heeft ook nagedacht over alternatieven.

Een kleine meerderheid van voor- en tegenstanders is voor het opnemen van een geschiktheidsstoets in de Governancecode Woningcorporaties (51%). Het grootste deel van de tegenstanders en een klein deel van de voorstanders zien toetsing door de Financiële Autoriteit Woningcorporaties/CFV niet zitten (49%).

Ledencommissie VTW

Naar aanleiding van de uitslag van de ledenraadpleging, zal het bestuur op 27 november a.s. aan de algemene vergadering voorstellen een ledencommissie in te stellen. Deze commissie moet de verschillende alternatieven van een mogelijke geschiktheidsstoets onderzoeken en voor de algemene vergadering van juni 2013 aan het bestuur advies uitbrengen over het beste alternatief en eventuele vervolgacties.

Aedes-leden wel al akkoord

Het congres van Aedes heeft al ingestemd met het invoeren van een betrouwbaarheid/geschiktheidsstoets voor commissarissen en bestuurders, zowel nieuwe als zittende. Aedes wil voor wat betreft de uitwerking zoveel mogelijk aansluiten bij de al bestaande toetsen voor de financiële sector. Met het oog op de vereiste volkshuisvestelijke of maatschappelijke kwaliteiten en competenties zal waar nodig een vertaalslag worden gemaakt en/of aanvullingen plaatsvinden.

Bij de uitwerking wil Aedes commissarissen, bestuurders, maatschappelijke stakeholders en externe deskundigen betrekken. De uitvoering wil Aedes bij de Financiële Autoriteit Woningcorporaties/CFV beleggen.

Algemene vergadering 27 november 2012

Op dinsdag 27 november 2012 wordt van 17.00 tot 18.00 uur in [stadion Galgenwaard](#) te Utrecht de AV van de VTW gehouden. De ontvangst is vanaf 16.30 uur.

Op de agenda van de AV staan de volgende punten:

1. Mededelingen
2. Vaststellen verslag AV van 19 juni 2012
3. Meerjarenstrategie 2013-2016
4. Jaarplan en begroting 2013
5. Geschiktheidsstoets bestuurders en commissarissen
6. Honoreringscode commissarissen – per 1-1-2013: exclusief BTW
7. Rondvraag en actualiteit
8. Sluiting

Aansluitend aan de AV vindt vanaf 18.00 uur de themabijeenkomst plaats. Zie het bericht hieronder.

Themabijeenkomst 'De aanspreekbare commissaris'

27 november 2012, Utrecht

Aansluitend aan de algemene vergadering op 27 november 2012, vindt vanaf 18.00 uur tot 19.30 uur in stadion Galgenwaard (Utrecht) een themabijeenkomst plaats over 'De aanspreekbare commissaris'; de verbinding van het interne toezicht met de maatschappij, de belanghouders als voorwaarde voor scherper toezicht.

Programma

Wouter Beekers (onderzoeker aan het Historisch Documentatiecentrum van de VT Amsterdam en auteur van 'Het bewoonbare land') houdt een inleiding over 'Verbindend toezichthouden in het verleden van de volkshuisvesting'.

Lex de Boer (directeur-bestuurder van Lefier en tot 1-11-2012 directeur SEV/ Platform 31) presenteert de resultaten van het experiment 'De aanspreekbare commissaris'. SEV en VTW zijn ruim anderhalf jaar geleden met dit experiment gestart. Doelstelling is de verdere professionalisering van het interne toezicht te stimuleren door het ontwikkelen, uitwerken en testen van methodieken waarmee interne toezichthouders hun maatschappelijke aanspreekbaarheid kunnen formaliseren en versterken. Twee commissarissen zullen ingaan op hun ervaringen met het experiment. Betty de Boer (VVD-Kamerlid) en Jacques Monasch (PvdA-Kamerlid) nemen de eerste twee exemplaren van de publicatie over het experiment in ontvangst en krijgen de gelegenheid om een korte reactie te geven.

Presentatie van de uitrol in 2013 in alle raden van commissarissen en discussie hierover, mede in relatie tot het regeerakkoord en de Herzieningswet.

Marian Louppen, vicevoorzitter VTW, treedt op als dagvoorzitter.

Aanmelden

U kunt zich voor de bijeenkomst opgeven door een e-mail te sturen naar bureau@vtw.nl. Leden die zich hebben aangemeld voor de algemene vergadering hoeven zich niet apart voor de themabijeenkomst aan te melden.

Eerste Kamer akkoord met WNT

De Eerste Kamer heeft op 13 november 2012 het Wetsvoorstel Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) met algemene stemmen aangenomen. De wet treedt per 1 januari 2013 in werking. Er geldt een overgangstermijn van vier jaar met volledig eerbiedigende werking en vervolgens een afbouwtermijn van drie jaar.

De WNT stelt een maximum aan de bezoldiging van bestuurders en hoogst leidinggevenden in de publieke en semipublieke sector en bevat regels over het openbaar maken van de bezoldiging. Woningcorporaties vallen in het strengste regime. Daarbij mag de beloning van bestuurders en hoogst leidinggevenden niet uitstijgen boven een maximumbezoldigingsnorm. De ontslagvergoeding wordt gemaximeerd op 75.000 euro.

Bezoldigingsmaximum WNT

De WNT regelt dat voor topfunctionarissen een maximumbezoldigingsnorm geldt. Deze bedraagt bij een voltijdsdienstverband per kalenderjaar voor functionarissen bij woningcorporaties:

- maximaal €187.340 aan beloning (gebaseerd op 130% van het bruto salaris van een minister), vermeerderd met:
- een gemaximeerde onkostenvergoeding van €8.069 (gelijk aan twaalf maal de maandelijkse vergoeding voor de Minister-President en de minister van Buitenlandse Zaken),
- een gemaximeerde werkgeversbijdrage aan pensioenpremie van €33.190 (gebaseerd op de percentages en franchises die het ABP hanteert voor de berekening van de verschillende werkgeversbijdragen bij het Rijk), en
- het werkgeversdeel van de sociale verzekeringspremies die wettelijk of op grond van een algemeen verbindende CAO verplicht zijn (dit deel is niet genormeerd in de WNT omdat partijen daar geen invloed op hebben).

De WNT normeert alleen het totaal; er is pas sprake van overschrijding van de bezoldigingsnorm als de som van bovengenoemde onderdelen exclusief het werkgeversdeel van de sociale verzekeringspremies, de € 228.599 overschrijdt.

Bezoldigingsmaximum per grootteklasse corporatie

Minister Blok (Wonen en Rijksdienst) zal bij ministeriële regeling de sector woningcorporaties onderverdelen in grootteklassen met bijbehorende bezoldigingsplafonds (de 'staffel'). Daarbij kan hij er voor kiezen een lager plafond dan het wettelijk maximum aan te houden als top van de staffel. Of de minister dit laatste ook daadwerkelijk gaat doen is nog niet bekend. Per 2013 gaat dus in beginsel bovengenoemd wettelijk maximumnormbedrag van €228.599 gelden.

Zodra de ministeriële regeling bekend is zal de VTW haar leden hierover informeren.

Bezoldigingsmaximum leden en voorzitters RvT/RvC woningcorporatie

De WNT bepaalt dat de bezoldiging van leden, respectievelijk voorzitters, van de RvT van een corporatie per kalenderjaar niet meer mag bedragen dan 5, respectievelijk 7,5 procent van het voor de bestuurder van de corporatie geldende bezoldigingsmaximum.

Regeerakkoord

In het regeerakkoord is opgenomen dat het salaris van topfunctionarissen in de (semi-) publieke sector verder wordt beperkt en niet meer mag bedragen dan 100 procent van een ministersalaris. In de WNT geldt een maximum van 130 procent. Daarvan heeft minister Plasterk (BZK) gezegd dat hij dit niet meeneemt - via een novelle - bij de invoering per 2013 maar dat hij dat zeer zorgvuldig gaat bezien, met name in verband met de andere maatregel uit het regeerakkoord dat de WNT voor alle medewerkers moet gaan gelden.

Aedes-leden besluiten tot maximale openheid over bestuurdersbeloning

De Aedes-leden hebben besloten om als sector actief maximale openheid te geven over de salarissen van directeur-bestuurders. Corporaties publiceren hierover in het jaarverslag in een vast format op basis van de WNT. De wijze van publicatie is daardoor eenduidig en helder. Aedes zal deze gegevens publiceren, zowel nog over 2011 als over 2012 en latere jaren.

WNT: stilzitten is geen optie

Door Nicole Sjoer (Sjoer Advocatuur)

Op 13 november 2012 is door de Eerste Kamer het Wetsvoorstel Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) aangenomen. De WNT zal naar verwachting op 1 januari 2013 in werking treden.

In de [VTW-Nieuws van juli 2011](#) schreef ik een artikel over de Beloningscode voor bestuurders van woningcorporaties in de praktijk. Inmiddels is de WNT een feit. Wat betekent de WNT voor bestaande beloningsafspraken en welke acties worden van de RvC verwacht?

De WNT kort samengevat

In de WNT is voor woningcorporaties (die in de WNT onder regime 1 vallen) een beloningsgrens opgenomen voor de bezoldiging (vermeerdert met sociale verzekeringspremies), belaste onkostenvergoedingen en voor de werkgeversbijdrage pensioenpremie van topfunctionarissen.

Het begrip topfunctionaris is in de WNT ruimer gedefinieerd dan alleen de bestuurder. Volgens de definitie is de WNT van toepassing op de leden van de hoogste uitvoerende en toezichthoudende organen alsmede de hoogste ondergeschikte of de leden van de groep hoogste ondergeschikten aan dat orgaan en degenen belast met de dagelijkse leiding. Ook de managementlaag onder het bestuur kan er derhalve onder vallen.

Er is pas sprake van overschrijding van de bezoldigingsnorm van de WNT als het totaal boven de gestelde norm komt. Voorts geldt er een verbod op winstdeling en bonustoekenning. De WNT is ook van toepassing op interim-contracten van meer dan 6 maanden. Voor de specifieke bedragen van de maxima zie het artikel hierboven.

Naast het bezoldigingsmaximum geldt een maximaal overeen te komen ontslagvergoeding van een jaarsalaris, maar tot ten hoogste € 75.000 bruto. Uitzonderingen worden niet toegestaan. Partijen mogen niet overeenkomen het dienstverband op een later tijdstip te beëindigen dan het tijdstip waarop de topfunctionaris de uitoefening van zijn taken beëindigt. Dit houdt derhalve een verbod in (betaalde) vrijstelling van werkzaamheden af te spreken.

Tenslotte merk ik op dat ook de bezoldiging van toezichthouders in de WNT is gemaximeerd. De bezoldiging van toezichthouders mag per kalenderjaar niet meer bedragen dan 5% van het voor topfunctionarissen van de instelling geldende bezoldigingsmaximum. Voor de voorzitter van het toezichthoudende orgaan geldt een maximum van 7,5%.

Wat gebeurt er als de WNT wordt overtreden?

In de WNT is bepaald dat bezoldigingsafspraken of overeengekomen ontslagvergoedingen boven het WNT-maximum niet rechtsgeldig zijn. Dit betekent dat betalingen die de in de WNT genoemde maxima overschrijden onverschuldigde betalingen zijn die de instelling van de topfunctionaris moet terugvorderen. De accountant dient geconstateerde onverschuldigde betalingen aan de Minister te melden.

In de WNT heeft de Minister bevoegdheden gekregen in te grijpen. De Minister kan de topfunctionaris en de RvC zonodig een last opleggen (met een dwangsom) om betalingen in strijd met de WNT ongedaan te maken. Hiervan wordt mededeling gedaan in de Staatscourant. Als de last niet wordt uitgevoerd, kan de Minister de onverschuldigde betalingen zelf gaan innen. Verbeurde dwangsommen kunnen worden verrekend met vorderingen die de instelling op de Minister heeft.

Overgangsregeling

Er is in de WNT een overgangsregeling opgenomen. Het doel van de overgangsregeling is partijen in de gelegenheid te stellen de beloningen geleidelijk naar de toepasselijke normen terug te brengen.

In hoofdlijn komt de overgangsregeling erop neer dat bestaande afspraken vier jaar worden gerespecteerd na inwerkingtreding van de WNT, gevolgd door een afbouw van de bovenmatige bezoldiging in drie jaar. Maar de overgangsregeling is niet op alle situaties van toepassing en de tekst van de overgangsregeling voorziet niet in alle situaties.

De in de WNT opgenomen overgangsregeling behelst kort gezegd het volgende.

- De tot 6 december 2011 (de dag van aanvaarding van het wetsvoorstel door de Tweede Kamer) overeengekomen beloningsafspraken worden gehonoreerd gedurende 4 jaar. Daarna vindt een afbouw plaats in 3 jaar tot het voor de instelling geldende maximum.
- Indien een dienstverband voor bepaalde tijd na 6 december 2011 wordt verlengd of een (bestuurlijke) herbenoeming plaatsvindt, valt die verlenging of herbenoeming niet langer onder het overgangsrecht en geldt direct het nieuwe regime.
- Als er na 6 december 2011 en vóór inwerkingtreding van de WNT wijzigingen in de bezoldiging of de duur van de arbeidsovereenkomst worden overeengekomen dan kan geen beroep worden gedaan op de overgangsbepaling.
- Een tussen partijen overeengekomen winstdeling of bonusbetaling voorafgaand aan de inwerkingtreding van de WNT valt volgens de tekst van de overgangsbepaling vier jaar onder het overgangsrecht. De afbouwregeling is niet van toepassing. Dit geldt eveneens voor een voorafgaand aan de inwerkingtreding van de WNT overeengekomen beëindigingsvergoeding.
- Ook voor de bezoldiging van toezichthouders geldt een overgangsbepaling. Uit de Memorie van Toelichting volgt dat het de bedoeling is dat een bezoldigingsafpraak bij een herbenoeming na 6 december 2011 niet onder het overgangsrecht valt. Dit betekent dat het bovenmatige deel daarvan na de verwachte ingangsdatum op 1 januari 2013 ongeldig is.

Welke acties zijn er nodig?

De RvC zal eerst dienen te bepalen op welke topfunctionarissen binnen de organisatie de WNT van toepassing is. Daarna dient de RvC vast te stellen of de maxima in de WNT worden overschreden. Indien dit het geval is, dan dient de RvC te bezien of zij nog een beroep kan doen op het overgangsrecht. Dat is niet eenvoudig nu de overgangsregeling complex is, niet eenduidig is en er situaties zijn die niet als zodanig in de overgangsregeling zijn benoemd of waarin niet is voorzien. Het vaststellen of een beroep kan worden gedaan op het overgangsrecht is belangrijk nu daaruit volgt welke actie dient te worden ondernomen en hoeveel tijd er is.

De volgende stap is het initiëren van een gesprek met de topfunctionaris. De Minister laat er geen misverstand over bestaan dat hij er vanuit gaat dat partijen met elkaar in overleg treden om op basis van vrijwilligheid zonedig tot een neerwaartse bijstelling van de beloningen te komen. Ook op het VTW lustrumcongres op 27 september jl. heeft de voormalig Minister de toezichthouders opgeroepen daartoe het initiatief te nemen. Daarnaast heeft de Minister tijdens de behandeling van het wetsvoorstel in de Eerste Kamer op vragen geantwoord dat hij het politieke signaal wil afgeven om mensen te bewegen hun inkomen zelf eerder naar beneden te brengen.

Mocht het overleg met de topfunctionaris niet tot aanpassing van de bestaande afspraken leiden dan zullen andere (juridische) wegen dienen te worden bewandeld. Zo kan worden bezien of er binnen de huidige contractuele verhoudingen mogelijkheden tot aanpassing zijn of om de aanpassing van de beloningsafspraken te plaatsen in het kader van het functioneren van de topfunctionaris en de verwachting die de RvC dienaangaande heeft mede in het licht van de Governancecode Woningcorporaties. Het door de RvC eenzijdig ingrijpen in de bestaande afspraken is het meest verstrekkende traject en is arbeidsrechtelijk niet eenvoudig en heeft bovendien negatieve gevolgen voor de relatie met de topfunctionaris maar kan door de WNT wel aan de orde komen. De RvC zal een afweging moeten maken en hierover een beslissing moeten nemen.

In mijn artikel over de Beloningscode in de praktijk gaf ik aan dat de Beloningscode van de RvC verwacht dat zij het gesprek aangaat met de bestuurder om bestaande arbeidsvoorwaarden zonedig aan te passen. Met de WNT is stilzitten geen optie meer. De Minister heeft aan partijen de opdracht gegeven de bestaande afspraken in overeenstemming te brengen met de maxima in de WNT met een forse stok achter de deur. Indien hieraan immers geen gevolg wordt gegeven dan grijpt de Minister in.

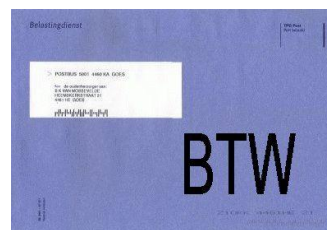
Het is verstandig het niet zo ver te laten komen en snel uw positie te bepalen en afhankelijk daarvan adequate stappen te ondernemen om daar waar nodig de bestaande afspraken in overeenstemming te brengen met de WNT.

Voor eventuele vragen of nadere informatie kunt u contact opnemen met Nicole Sjoer (030-7551522 of via sjoer@sjoeradvocatuur.nl).

Mr. Nicole Sjoer is 22 jaar advocaat, gespecialiseerd in het arbeidsrecht. Zij was tot 1 januari 2009 werkzaam bij een groot kantoor en startte vervolgens haar eigen advocatenkantoor Sjoer Advocatuur te Utrecht. Ze adviseert Raden van Commissarissen/Raden van Toezicht en bestuurders over diverse arbeidsrechtelijke onderwerpen en was betrokken bij het opstellen van de Beloningscode. Ze wordt regelmatig gevraagd hierover te adviseren c.q. overeenkomsten op te stellen. Daarnaast is zij NMI-registermediator.

Advies VTW over wijziging btw-behandeling commissarissen

Met ingang van 1 januari 2013 worden alle commissarissen btw-plichtig. In verband hiermee zal de raad van toezicht of raad van commissarissen afspraken moeten maken met de corporatie over de wijze waarop deze verandering wordt doorgevoerd. In vervolg op eerdere informatie ontvingen VTW-leden afgelopen week per mail hierover een [advies van de VTW aan de leden](#).

Doel van dit advies is om de commissaris waar mogelijk te 'ontzorgen'.

Het advies is tot stand gekomen in nauw overleg met de toezichthoudersverenigingen in de kinderopvang (NVTK), de zorg (NVTZ) en het onderwijs (VTOI) en met fiscale ondersteuning van Deloitte. Omdat commissarissen regelmatig in meerdere sectoren actief zijn en de problematiek vergelijkbaar is, is gekozen voor een uniforme aanpak.

De VTW raadt commissarissen aan om dit advies aan hun corporatie voor te leggen, zodat de besluitvorming vóór eind 2012 kan worden afgerond.

Vragen?

Tijdens de inloop van de regionale bijeenkomsten die worden gehouden op 22 november (Rotterdam) en 13 december (Zwolle) is een specialist van Deloitte aanwezig om vragen van commissarissen te beantwoorden. Dit is in ieder geval tijdens de ontvangst van 17.30-18.00 uur en mogelijk ook in de pauze en na afloop. Ook kunt u voor informatie en antwoorden op veelgestelde vragen terecht op de [website van Deloitte](#). Natuurlijk kunt u uw vragen ook aan het bureau van de VTW stellen (E bureau@vtw.nl, T 030 – 25 25 785).

Ook recht van bindende voordracht bij herbenoeming

VTW en Woonbond passen hun brochure 'De Huurderscommissaris' (2011) aan. Dit naar aanleiding van een uitspraak van de Rechtbank Leeuwarden. Deze oordeelde in de zaak van de Huurdersvereniging De Bewonersraad Friesland tegen Stichting WoonFriesland dat na het verstrijken van de benoemingstermijn van de huurderscommissaris in beginsel steeds een nieuwe bindende voordracht van de huurdersorganisatie vereist is. Lees hier het vonnis van de rechtbank.

Nu is gebleken dat beide partijen zich neerleggen bij de uitspraak van de rechtbank en niet in hoger beroep en/of cassatie zullen gaan en dat deze uitspraak dus (voorlopig) niet zal worden veranderd, hebben VTW en Woonbond in goed overleg besloten om de aanbeveling in de brochure 'De Huurderscommissaris' aan te passen.

De oude aanbeveling in de brochure ging er van uit dat de huurdersorganisatie adviseert en de RvC beslist. Deze is nu aangepast in de lijn van de uitspraak van de rechter en luidt als volgt:

De RvC vraagt voorafgaande aan een eventuele herbenoeming van een huurderscommissaris de huurdersorganisatie om een nieuwe bindende voordracht. Deze voordracht kan de aftredende huurderscommissaris of een geheel nieuwe kandidaat betreffen.

De RvC geeft, bij zijn verzoek om een nieuwe bindende voordracht, gemotiveerd aan of hij de aftredende huurderscommissaris wel of niet graag ziet doorgaan voor een volgende periode. Wanneer de huurdersorganisatie de aftredende huurderscommissaris tegen de zin van de RvC niet opnieuw wil voordragen, dan doen de RvC en de huurdersorganisatie er verstandig aan om daarover met elkaar in overleg te treden.

Draagt de huurdersorganisatie een nieuwe kandidaat voor, terwijl de aftredende huurderscommissaris zich wel beschikbaar stelde voor een volgende termijn, dan geeft zij een toelichting op de keuze.

De aanpassing zal worden verwerkt in de nieuwe druk van de brochure 'De Huurderscommissaris'. Deze verschijnt naar verwachting in 2013.

Digitale ledenraadpleging over Adviesgroep Bestuurlijke Vraagstukken

Een digitale ledenraadpleging moet uitwijzen hoe het komt dat commissarissen nauwelijks een beroep doen op de Adviesgroep Bestuurlijke Vraagstukken. Afhankelijk van de uitkomst hiervan zal het VTW-bestuur besluiten over eventuele te nemen stappen.

De Adviesgroep Bestuurlijke Vraagstukken ontving in 2011, het eerste jaar sinds zij is gestart, vier serieuze verzoeken om (vertrouwelijk) advies. Daarnaast is een aantal telefonische consulten afgehandeld door de ambtelijk secretaris. In 2012 zijn er drie adviesverzoeken ingediend.

Doel Adviesgroep

De VTW heeft per 2011 de Adviesgroep Bestuurlijke Vraagstukken in het leven geroepen, die onafhankelijk van de VTW opereert en wordt voorgezeten door prof. dr. Jaap van Manen RA. De naam Adviesgroep Bestuurlijke Vraagstukken geeft aan dat de taakstelling breder is dan uitsluitend integriteitsvraagstukken.

Het doel van de Adviesgroep Bestuurlijke Vraagstukken is tweeledig:

1. Het met raad ondersteunen van (individuele) commissarissen bij woningcorporaties wanneer zij een vermoeden van een (dreigende) onenigheid of een misstand, waaronder begrepen tegenstrijdige belangen en integriteitsproblemen (hierna te noemen: "probleem") constateren bij de woningcorporatie waar zij commissaris zijn.
2. Het fungeren als een kennisplatform voor integriteitsproblemen bij woningcorporaties zowel met betrekking tot (individuele) commissarissen als met betrekking tot woningcorporaties.

De VTW heeft bewust een mogelijkheid gecreëerd voor commissarissen om in vertrouwelijkheid met de Adviesgroep Bestuurlijke Vraagstukken te kunnen spreken. Toegang tot de Adviesgroep Bestuurlijke Vraagstukken is laagdrempelig en gevoelige dossiers kunnen in volstrekte vertrouwelijkheid worden besproken.

Samenstelling Adviesgroep

De Adviesgroep Bestuurlijke Vraagstukken bestaat uit vijf deskundigen die elk op hun eigen terrein verstand hebben van de woningcorporatiesector en die beschikken over ruime ervaring. De samenstelling is als volgt:

- prof. dr. Jaap van Manen RA: Voorzitter (kennis van governance)
- prof. mr. Huub Willems: Lid (kennis van strafrecht)
- Jan van der Schaar: Lid (technisch inhoudelijke kennis van de woningcorporatiebranche)
- Martin Verwoert: Lid (kennis van vastgoed)
- dr. Sylvie C. Bleker-van Eyk: Lid (kennis van integriteit en van ethische vraagstukken)

Mw. mr. Nathalie Aalbers (Holland Van Gijzen advocaten) is door de Adviesgroep Bestuurlijke Vraagstukken aangewezen als ambtelijk secretaris.

Ga naar de [website van de VTW](#) voor meer informatie over [hoe u advies kan aanvragen](#).

Lees het [interview met voorzitter Jaap van Manen](#), dat verscheen in een eerdere nieuwsbrief.

Fadime Örgü: “Corporaties moeten leren elkaar op dingen aan te spreken, op een constructieve manier”

Als commissaris bij Portaal en Rochdale heeft oud-parlementariër Fadime Örgü een duidelijke visie op intern toezicht in de corporatiesector. “Als corporatie moet je jezelf durven presenteren.”

Vol in de publieke belangstelling

Fadime Örgü zat jarenlang voor de VVD in de Tweede Kamer, onder andere als woordvoerder voor mediabeleid. Als volksvertegenwoordiger had zij al veel belangstelling voor woningcorporaties en de uiteenlopende vraagstukken waar die organisaties mee te maken hebben. “Vanuit mijn achtergrond ben ik altijd erg geïnteresseerd in hoe organisaties zich presenteren en hoe daar door de buitenwereld naar wordt gekeken”, vertelt Örgü. “Woningcorporaties zijn de laatste jaren natuurlijk vol in de publieke belangstelling komen te staan, en helaas in een aantal gevallen niet in positieve zin. Je bent hoe dan ook zichtbaar, ook door de opkomst van social media.” Dat gold zeker voor de Amsterdamse woningcorporatie Rochdale, waar zij commissaris is.

Hernieuwde focus

Örgü: “Zoals bekend heeft Rochdale een moeilijke tijd doorgemaakt. Ik hoor bij de nieuwe lichter commissarissen, die aantrad nadat alle toezichthouders waren opgestapt en externe toezichthouders waren benoemd. We hebben als toezichthouders extra gas moeten geven.” Zij benadrukt dat Rochdale op dit moment weer duidelijk op koers ligt. De hernieuwde focus ligt onder andere op de bestaande woningvoorraad. “De corporatie richt zich weer op een aantal basisdoelen. We hebben als commissarissen bijeenkomsten bijgewoond en gesprekken gevoerd met mensen waarvan wij dachten dat zij een positieve bijdrage aan het proces van vernieuwing konden leveren. Ik denk dat het in het algemeen belangrijk is dat een toezichthouder zich goed laat informeren. Intern, maar ook door derden. Er moet worden voorkomen dat de blik alleen naar binnen is gericht.” Örgü nam begin dit jaar deel aan een door de VTW en de Governance University verzorgde workshop voor commissarissen, onder leiding van Stefan Peij, directeur van de Governance University. “Een uiterst boeiende workshop”, vertelt Örgü. “Het is leerzaam en inspirerend om met andere toezichthouders van gedachten te wisselen over uiteenlopende governance-vraagstukken, ontwikkelingen in de sector en specifieke cases.” Een van de cases die werden behandeld had betrekking op de gebeurtenissen bij Rochdale. “Het valt me op dat Rochdale vaak wordt gebruikt als casus door sprekers, maar het was in dit geval natuurlijk bijzonder dat er ook een commissaris van Rochdale bij was.”

Constructief aanspreken

Als toezichthouder bij Rochdale besteedt Örgü veel aandacht aan transparantie en helder en direct communiceren met de omgeving. “Naast belangrijk is dat ook leuk. Je ziet immers duidelijk de resultaten van je inspanningen.” Rochdale heeft dan ook een proactief persbeleid geïmplementeerd, waardoor regelmatig media-aandacht wordt gegenereerd. “De website van Rochdale stond onlangs op nummer vijf van een overzicht met de beste sites in corporatieland. Ook dat is iets om trots op te zijn.” Zij sluit niet uit dat de nieuwe generatie commissarissen scherper is waar het gaat om zaken als externe communicatie. Commissarissen vinden het volgens Örgü ook makkelijker om over bepaalde onderwerpen te praten. “Integriteit is een steeds belangrijker thema, waarover vaker van gedachten wordt gewisseld. Ik denk dat ook corporaties moeten leren *elkaar* op dingen aan te spreken, op een constructieve manier.” Örgü is eveneens commissaris van een andere grote corporatie, Portaal. Bij beide corporaties waar Örgü toezicht houdt, worden met regelmaat werkbezoeken georganiseerd om kennis te maken met medewerkers en andere belanghebbenden. “Ik vind het geweldig leerzaam. Het zijn weliswaar momentopnames, maar als wij als toezichthouders allemaal naar dat soort bijeenkomsten gaan, dan weten we zoveel meer.”

De acht geboden voor corporaties

“Het is als toezichthouder goed te bedenken dat er veel verschillen zijn tussen de corporaties. Iedere organisatie heeft, ook door het geografische werkgebied, speciale kenmerken en eigenschappen.” Toch is er een aantal zaken die volgens Örgü voor iedere corporatie geldt. “Er zijn zeker ‘must-do’s’. Jezelf durven presenteren is essentieel. Je bent als corporatie zichtbaar en dus kwetsbaar. Mensen vinden wat van je, hoe dan ook.”

“Binnen Rochdale heb ik meegewerkt aan een document waarin alle media aandacht over Rochdale is geïnventariseerd. We hebben meer dan 4.000 artikelen bestudeerd en geanalyseerd. Ook heb ik toezichthouders geïnterviewd die met dit onderwerp te maken hebben gehad en erover kunnen meepraten. Door de media als spiegel te gebruiken, hebben we geleerd dat een aantal issues maatschappelijk breed spelen. Deze issues zijn de wortels die uit de grond moeten worden getrokken als we op het gebied van integriteit en governance vooruitgang willen boeken en het onderbuik gevoel van de doorsnee burger, die haarfijn aanvoelt wanneer iets scheef zit of niet, willen wegnemen.”

Örgü vertelt dat uit de analyse van alle media-aandacht ‘acht geboden’ zijn gedestilleerd die op het gebied van governance door elke maatschappelijke organisatie kunnen worden gehanteerd, namelijk:

1. Blijf weg uit het ‘old boys network’. Hanteer bijv. een open aanstellingsprocedure voor toezichthouders.
2. Stel een toezichtscodex op die wordt nageleefd
3. Maximeer de salarissen voor bestuurders op grond van argumenten en koppel de bezoldiging eventueel aan concrete resultaten
4. Regel de aansprakelijkheid van toezichthouders
5. Voorkom belangenverstrengeling van bestuurders én van commissarissen
6. Maximeer het aantal commissariaten van je toezichthouders
7. Verbiedt ABC constructies
8. Faciliteer een goede klokkenluidersregeling

Örgü: “Het zijn goed te hanteren en implementeren basisregels. Simpel maar effectief. Ik denk dat de sector als geheel erbij gebaat is als zij als uitgangspunt worden genomen.”

Karin Doms: “Durf goed naar jezelf te kijken”

‘Het ergste wat een bestuur kan overkomen, is dat alle neuzen dezelfde richting op staan. Dat lijkt misschien slagvaardig, maar geeft een groot risico op tunnelvisie en blinde vlekken. Vooral bij het oplossen van meer complexe maatschappelijke vraagstukken.’ Dat schrijft Karin Doms, onder meer voorzitter van het netwerk van het vrouwelijke commissarissen op het Corporatie-Forum.

Om dat te voorkomen, moet een bestuurder zorgen voor tegenspraak in de organisatie. Daarvoor moet hij of zij op de eerste plaats goed naar zichzelf durven kijken. En dat is helemaal niet soft, integendeel.

Discussieer mee op het [Corporatie-Forum](#) en lees het artikel over het organiseren van tegenkracht in Aedes-Magazine 10/2012.

Diana de Jong nieuwe directeur SVWN

Met ingang van 1 januari 2013 is dr. Diana de Jong (1969) benoemd tot directeur-bestuurder van de Stichting Visitatie Woningcorporaties Nederland (SVWN). Zij volgt Liesbeth Marchesini op, die directeur Wonen is geworden bij de Utrechtse woningcorporatie Mitros.

De Jong was directeur Gebiedsontwikkeling bij Bouwfonds Ontwikkeling en daarvoor in diverse management functies werkzaam bij DHV. De Jong studeerde Beleidswetenschappen/ bestuurskunde aan de Radboud Universiteit Nijmegen waar zij in 1999 promoveerde op een internationaal vergelijkend onderzoek naar besluitvorming in het ruimtelijke beleid.

De komende jaren gaat zij de positie van de SVWN verder versterken en werken aan de optimale bijdrage van het visitatiestelsel aan de maatschappelijke prestaties van woningcorporaties. Nu visitaties voor alle corporaties wettelijk verplicht worden is het van groot belang om het draagvlak en de effectiviteit van het gebruik van de uitkomsten van visitaties verder te vergroten.

Videoverslag lustrumcongres VTW

Op 27 september 2012 werd het lustrumcongres van de VTW gehouden met onder andere minister Spies van BZK. Via onderstaande link kun u een videoverslag van het congres bekijken en de toespraak van de minister downloaden.

Lees de [volledige toespraak van minister Spies](#).

Bekijk het [videoverslag van het lustrumcongres](#) op Youtube.

‘Waar is de raad van toezicht? deel II’

Met de publicatie van de bundel ‘Waar is de raad van toezicht? deel II. Een bundel van visies en ideeën’ van Goos Minderman, Rienk Goodijk en Sjors van den Berg, koppelt het Zijlstra Center for Public Control and Governance aan de Vrije Universiteit te Amsterdam de eigen onderzoekskracht aan de praktijkkennis van drie verenigingen van toezichthouders en het Nederlands kenniscentrum voor commissarissen en toezichthouders. Volgens de samenstellers is dit nodig om de kwaliteitsverbetering van het toezicht van woningcorporaties en onderwijs- en zorginstellingen een flinke boost te geven. ‘Als we daar niet in slagen zal de overheid het toezicht naar zich toetrekken met gedetailleerde regelgeving. Er is ook geen duidelijk alternatief in de markt. Dus we zullen wel moeten!’, zo zei Goos Minderman tijdens de boekpresentatie.

Lees het volledige artikel op de [website van de VTW](#).

Welke toekomst heeft het Kabinet voor uw corporatie in gedachte? De maatschappelijke vermogensbenadering: financieel kompas voor bestuur en toezicht

Het Regeerakkoord maakt heel duidelijk welke kant het opgaat met woningcorporaties: een kleiner speelveld, meer marktwerking, afroming van vermogen, en onder directe aansturing van de gemeenten. Stuk voor stuk veranderingen waarvan niet alleen de corporaties maar ook huurders en woningzoekenden de gevolgen zullen ervaren.

In deze nieuwe bestuurlijke realiteit zullen bestuurders en toezichthouders de koers van hun corporatie moeten herijken. Dat vraagt om te beginnen om een afgewogen, bestuurlijk inzicht in de vermogensopbouw van de corporatie. De Maatschappelijke Vermogensbenadering, maakt de impact van het Regeerakkoord direct zichtbaar in de daling van het vrij eigen vermogen, ofwel het vermogen dat de corporatie in de toekomst nog kan vrijmaken voor nieuwe investeringen.

De Maatschappelijke Vermogensbenadering is een financieel sturings- en verantwoordingsmodel voor corporaties die uitgaan van eigen ondernemingskracht. De kern van deze benadering is een specificatie van het balansbegrip Eigen Vermogen in zes componenten die ieder verwijzen naar een ander aspect van het financiële bestuur van corporaties. Hiermee ontstaat een overkoepelend inzicht in de hoogte en kwaliteit van het corporatievermogen dat, als aanvulling op de aanwijzingen van WSW en CFV, concrete aanknopingspunten biedt om de eigen ondernemingskracht te vergroten.

Lees het volledige artikel op de [website van de VTW](#).

Rondetafelgesprekken met commissarissen van grote corporaties

In het voorjaar van 2012 is er een succesvolle eerste ronde geweest van het meerdaagse programma voor grote corporaties dat in samenwerking met Governance University Advisory (GUA) is georganiseerd. De docenten werden door de deelnemers met een gemiddelde van 8,6 gewaardeerd en de organisatie zelfs met een 9,8!

Als vervolg hierop organiseren VTW en GUA in samenwerking met De Vernieuwde Stad in het voorjaar van 2013 enkele rondetafelsessies voor commissarissen van grote corporaties (>15.000 verhuureenheden). Dit om de specifieke uitdagingen van governance en toezicht en de opleidingsbehoefte bij grote corporaties te bespreken.

U kunt zich aanmelden om op een uitnodigingslijst te komen voor de rondetafelgesprekken door een e-mail te sturen naar bureau@vtw.nl.

Incompanyworkshops VTW in samenwerking met GUA goed ontvangen

In de vorig nieuwsbrief is de samenwerking van de VTW met Governance University Advisory (GUA) voor het programmamanagement voor incompanyworkshops al aangekondigd. Doel van de samenwerking is verdere professionalisering van commissarissen bij corporaties te bevorderen door alle onderdelen van de reguliere VTW workshops ook als maatwerk programma binnen uw woningcorporatie mogelijk te maken.

De workshops sluiten aan de wensen van de woningcorporatiesector in het algemeen en specifieke behoeften van uw corporatie in het bijzonder. Deze behoeften kunnen onder meer zijn:

- Meer effectieve interne samenwerking en interactie binnen de RvC of samenwerking met de directeur-bestuurder;
- Meer effectieve inrichting van de RvC;
- Meer kennis over o.a. juridische ontwikkelingen in de sector, risicomanagement, taken en verantwoordelijkheden van de RvC, omgang met belanghouders.

Inmiddels heeft de eerste corporatie zich bij de VTW gemeld. Mr drs. Wendy de Jong van GUA: "we hebben bij deze corporatie een goed beeld gekregen van de specifieke situatie en de workshop daarop aangepast. Ik kijk er naar uit om deze binnenkort met de VTW-docent samen te gaan verzorgen."

Binnenkort krijgen alle bij VTW aangesloten RvC-voorzitters een brief met meer informatie.

Regionale bijeenkomsten bestuur en intern toezicht

22 november, Rotterdam - 13 december, Zwolle

In 2012 zijn er zeven regionale themabijeenkomsten over het samenspel tussen bestuurder en Raad van Commissarissen. Hoe doe je dat in deze roerige tijden? De weerbarstige praktijk laat zien dat er in het intern toezicht lastige dilemma's kunnen ontstaan. De VTW en Aedes organiseren de bijeenkomsten. Ruim 250 toezichthouders en bestuurders bezochten de bijeenkomsten in Amsterdam, Limbricht, Arnhem, Assen en Vught.

Sprekers

Jaap van Manen (onder andere Hoogleraar Corporate Governance, commissaris DNB, Lid Monitoring Commissie Corporate Governance Code) en Koos Parie (ervaren bestuurder en toezichthouder) bespreken dilemma's en geven handreikingen.

Programma

17.30 uur Ontvangst met broodjes. *Tijdens de ontvangst is er gelegenheid om uw vragen over de beleidswijziging btw-heffing commissarissenvergoeding voor te leggen aan een specialist van Deloitte.*

18.00 uur Inhoudelijk programma

- Welkom door Jan Boeve (directeur Aedes) en Albert Kerssies (directeur VTW)
- 'Hoe werkt het samenspel tussen bestuurder en commissaris in deze roerige tijden?' door Koos Parie
- 'Dilemma's over bestuurlijke vraagstukken en hoe hiermee om te gaan in de praktijk, gekoppeld aan de randvoorwaarden en de praktijk van goed intern toezicht' door Jaap van Manen

20.15 uur Afsluitende borrel (tot ongeveer 21.00 uur)

Data en locaties tweede helft 2012

- 22 november - Airport Hotel (Regardz), Rotterdam
- 13 december - Grand Hotel Wientjes, Zwolle

Voor wie?

De bijeenkomsten zijn toegankelijk voor VTW-leden en directeur-bestuurders van corporaties (Aedes-leden). Aan deelname zijn geen kosten verbonden.

Aanmelden en informatie

VTW-leden kunnen zich aanmelden via [Leden login](#) op de website van de VTW of het volledig ingevulde aanmeldingsformulier uit de schriftelijke uitnodiging opsturen naar het VTW-bureau. Voor meer informatie kunnen VTW-leden contact opnemen met [Danielle Eroglu](#) (T: 030 - 25 25 785).

VTW-Workshopprogramma 2012

21 november en 12 december 2012, Utrecht

Regelmatige bijscholing van commissarissen om het kennisniveau te laten aansluiten bij de ontwikkelingen in het toezicht en de corporatiesector is noodzakelijk. De VTW biedt daarvoor een compleet workshopprogramma aan – incompanyworkshops, workshops voor commissarissen van grote corporaties en de reguliere workshops in Utrecht – expliciet gericht op woningcorporaties, dat jaarlijks wordt geactualiseerd en aansluit bij recente ontwikkelingen. Deelnemers zijn over het algemeen erg tevreden over de kwaliteit van de workshops en beoordelen deze als 'goed' tot 'zeer goed'.

De workshops die de VTW aanbiedt in Utrecht zijn ingedeeld in vier categorieën.

Basis - Gericht op het verkrijgen van kennis en het verdiepen van inzichten waarover iedere commissaris moet beschikken.

- **Basiskennis voor toezicht op financiën**
- **Corporate governance en de rol van de RvC** ([er is nog plaats op 17 december 2012, 16.15-21.00 uur](#))
- **De wereld van de woningcorporatie**
- **Projectontwikkeling en vastgoedtransacties**

Verdieping - Verdergaande kennis en inzicht gericht op onderdelen van de functie van de commissaris.

- **Effectieve communicatie in de RvC**
- **Risicomanagement**
- **Toezichtkader, toetsingskader en informatievoorziening**

Specialisatie - Gericht op commissarissen met een specifieke functie of taak binnen de Raad van Commissarissen.

- **Financiën voor specialisten** ([er is nog plaats op 21 november 2012, 09.30-18.00 uur](#))

Actualiteit – Inkijk in nieuwe ontwikkelingen die voor de commissaris relevant zijn.

- **Financieringsconstructies voor woningcorporaties** (Deze workshop behandelt de verschillende mogelijkheden die er zijn, hun voor- en nadelen en de wijze waarop risico's beheerst kunnen worden. Tevens zal worden ingegaan op eisen te stellen aan het treasurywettelijk kader als toezichtkader. Was oorspronkelijk gepland in november 2012 maar wordt verschoven naar 2013).

Introductie nieuwe commissarissen

VTW adviseert nieuwe commissarissen een 'tailor made' introductiepakket samen te stellen, waarbij onderstaande drie workshops als minimum vereiste worden voorgesteld:

- **De wereld van de woningcorporatie**, voor nieuwe commissarissen die de volkshuisvestingssector niet (goed) kennen.
- **Corporate governance en de rol van de RvC**, voor nieuwe commissarissen die geen of weinig ervaring hebben met de functie van toezichthouder.
- **Basiskennis voor toezicht op financiën**, voor commissarissen die weinig of geen ervaring hebben met financiën en/of die de volkshuisvestingssector met zijn specifieke financiële regels en mechanismen niet kennen.

Beperkte omvang

De omvang van het aantal deelnemers per workshop is beperkt tot maximaal 15 personen en voor de workshop 'Effectieve communicatie in de RvC' tot 12. Daardoor is het mogelijk niet alleen kennis over te dragen, maar is er ook ruimte voor verdieping van inzichten en discussies waarin deelnemers met elkaar ervaringen uitwisselen.

Aanmelding

U kunt zich online aanmelden voor de workshops via [Leden login](#) op de website van de VTW.

Bijeenkomst voor bestuurssecretarissen

30 november 2012, omgeving Utrecht

Intern toezicht is gebaat bij een goed functionerende bestuurssecretaris. De invulling van deze functie verschilt echter per organisatie en persoon. Dat maakt de rol van bestuurssecretaris (of bestuursadviseur) een statusvolle, maar tegelijkertijd een inhoudelijk vage functie. Een functie die bovendien in beweging is en binnen de eigen organisatie vaak geen directe sparringpartner kent.

&Windhausen, een adviesbureau op het snijvlak van bestuur, toezicht en organisatie van maatschappelijke ondernemingen, beschouwt de bestuurssecretaris als een van de bewoners van het bestuurskwartier. Andere bewoners zijn het bestuur, de interne toezichthouder en de controller.

De afgelopen 2 jaar heeft &Windhausen in het kader van haar initiatief 'Regie in het bestuurskwartier' samen met bestuurssecretarissen uit verschillende sectoren een aanzet gegeven voor een nadere uitlijning van de functie van de bestuurssecretaris. De kennis en ervaringen die daarbij zijn opgedaan, willen ze nu graag delen met andere bestuurssecretarissen. Dat doet ze op 30 november van 10.00 uur tot 16.00 uur op een bijeenkomst speciaal voor bestuurssecretarissen.

Deze interactieve dag is georganiseerd in samenspraak met bestuurssecretarissen die hebben deelgenomen aan de eerder door &Windhausen georganiseerde verdiepingsdagen en ontwikkelgroepen. Centraal staan de diverse rollen en het bijbehorende handelingsrepertoire van de bestuurssecretaris en is er tijd om tips en ervaringen uit te wisselen.

Inmiddels hebben al ruim 20 bestuurssecretarissen zich aangemeld. Is deze dag iets voor uw bestuurssecretaris? Aanmelden kan door het sturen van een e-mail naar bestuurskwartier@windhausen.nl. De bijdrage aan deze dag is € 395,- excl. BTW. Meer informatie over het [programma](#).

Manifestatie Aedes-forum voor inspiratie en zingeving

12 december 2012, Eindhoven

De angst, onrust en instabiliteit als gevolg van de crisis heersen volop. Onze samenleving bevindt zich op een zeldzaam kantelpunt. Wordt de grondslag gelegd voor een ander type samenleving, een duurzame maatschappij? Dat brengt voor iedereen een hoop veranderingen met zich mee. Moeten ook corporaties zich hervormen en een geheel andere richting inslaan? En hoe bereidt de corporatie zich daar op voor? Moeten we bang zijn voor al die veranderingen? Of is het juist een zegen?

Het Aedes-Forum voor inspiratie en zingeving organiseert op 12 december van 11.00 uur tot 17.00 uur een manifestatie over het thema 'Met dank aan de crisis, hoe bang bent u voor verandering?'. Locatie: Muziekhal Klokgebouw Strijp-S, Eindhoven. Meer informatie over het [programma](#).

De manifestatie is gratis voor leden van het forum, voor niet leden wordt een bijdrage gevraagd van € 150,00. Aanmelding kan via de e-mail: FIZ@aedes.nl.

Rondetafelgesprekken over intern toezicht januari 2013, Baarn

Het functioneren van raden van toezicht binnen de Nederlandse semipublieke non-profit sector is een hot item. De vele problemen die zich de laatste jaren hebben gemanifesteerd, benadrukken de noodzaak van een maatschappelijke discussie omtrent de versterking van de checks and balances. Om hier een gehoor aan te geven organiseren het Zijlstra Center for Public Control and Governance (hZC) van de Vrije Universiteit te Amsterdam en het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) in de maand januari 2013 een aantal rondetafelgesprekken met elk een eigen thema.

Voor deze rondetafelgesprekken zijn hZC en NAR op zoek naar toezichthouders die de ambitie hebben om bij te dragen aan verandering. Het gaat om toezichthouders die gemotiveerd zijn zich te ontwikkelen en de kwaliteit van het toezicht te verbeteren. Het doel van deze gesprekken is namelijk om het ambitieniveau van toezicht te formuleren en de grenzen van het toezicht zichtbaar te maken. Er komen daarbij vragen aan de orde als: Hoe verkrijgt de interne toezichthouder informatie over de bedrijfsvoering? Hoe wordt de rol van werkgever ingevuld en hoe gaat hij om met interne spanningen?

Alle gesprekken vinden plaats in Baarn van 16.00 uur tot 19.00 uur. Overzicht van de data en thema's:

- Dinsdag 8 januari 2013 – Informatievoorziening en toezichtstrategie
- Woensdag 9 januari 2013 – De governancecode en de normering van toezicht
- Dinsdag 15 januari 2013 – Legitimering
- Dinsdag 22 januari 2013 – Regie van toezicht
- Woensdag 23 januari 2013 – Werkgeverschap op afstand
- Woensdag 30 januari 2013 – Bedrijfsvoering en risicomanagement

Heeft u interesse in deelname aan dit project? Geef dan uw voorkeur aan voor maximaal twee thema's, door een mail te sturen naar info@hetzijlstracenter.nl. Meer informatie vindt u op de [website van de VTW](#).

Seminar 'Financieel beleid voor Raad van Toezicht en Directie' 17 januari 2013, Utrecht

Het nieuwe kabinet zet in op markthuren en extra heffingen voor de corporatiesector, ook kost Vestia veel geld. Wat is het effect voor uw financiële positie en plannen? Het Centraal Fonds Volkshuisvesting transformeert naar de 'woonautoriteit'. De continuïteitsrating vervalst en het toezicht wordt aangescherpt. Wat verwacht de nieuwe autoriteit van directies en raden van toezicht? En hoe zit het nu precies met uw aansprakelijkheid? De herziene woningwet heeft consequenties voor organisatie en financiering. Wat moet u als toezichthouder en bestuurder hierover weten?

U wordt de komende periode dus geconfronteerd met tal van beleidskeuzes die veel impact hebben op uw bedrijfsvoering. In het seminar 'Financieel Beleid voor Raad van Toezicht en Directie' worden de verschillende aspecten van deze vraagpunten voor u op een rij gezet. Zodat u als bestuurder afgewogen keuzes kunt maken en als toezichthouder deze keuzes adequaat kunt beoordelen en ondersteunen.

Het seminar wordt georganiseerd door Seminars op Maat (SOM) en vindt plaats op 17 januari van 9.00 uur tot 18.00 uur. Locatie: Jaarbeurs, Utrecht. VTW (Albert Kerssies) en Aedes (Erik Jan van Kempen) dragen bij aan het seminar. VTW-leden krijgen € 100 korting en betalen slechts € 595 vrij van BTW! (5 studiepunten PE). Voor meer informatie en het programma kijk op de [website van SOM](#).

Ter voorbereiding op het seminar wordt geadviseerd om het gesprek tussen Gerard Erents en Marc Eggermont te beluisteren: http://www.seminarsopmaat.nl/files/som_gesprek_erents_eggermont.mp3.